

V. volebné obdobie

Číslo:.....

.....

N á v r h

poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
Ondreja Dostála, Petra Zajaca, Petra Osuského a Františka Šebeja

n a v y d a n i e

zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách
do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov

Predkladajú:

Ondrej Dostál v.r.
Peter Zajac v.r.
Peter Osuský v.r.
František Šebej v.r.

Návrh na uznesenie:

Národná rada Slovenskej republiky
s c h v a ľ u j e
návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Ondreja Dostála, Petra Zajaca, Petra Osuského a Františka Šebeja na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V. volebné obdobie

Návrh zákona

z 2010,

ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Zákon Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 401/1990 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 8/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 60/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 252/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z., zákona č. 233/1998 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 318/1998 Z. z., zákona č. 331/1998 Z. z., zákona č. 389/1999 Z. z., zákona č. 302/2000 Z. z., zákona č. 36/2002 Z. z., zákona č. 515/2003 Z. z., zákona č. 335/2007 Z. z. a zákona č. 112/2010 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 30 odseky 1 a 2 znejú:

„(1) Volebnou kampaňou (ďalej len „kampaň“) sa na účely tohto zákona rozumie vysielanie politickej reklamy a umiestňovanie volebných plagátov na miestach vyhradených obcou. Vedenie volebnej kampane inými formami nie je týmto zákonom dotknuté.
(2) Kampaň sa začína 17 dní pred dňom volieb.“

2. V § 30 odseky 10 až 12 znejú:

„(10) Obec všeobecne záväzným nariadením vyhradí miesta, na ktorých možno najskôr v deň začatia kampane umiestňovať volebné plagáty a iné nosiče informácií. Vyhradená plocha musí zodpovedať zásadám rovnosti politických strán a nezávislých kandidátov.

(11) V deň volieb nesmú byť v budovách, kde sídlia okrskové volebné komisie, žiadnym spôsobom zverejňované informácie v prospech alebo v neprospech politických strán, ich registrovaných kandidátov a nezávislých kandidátov.

(12) V deň volieb je až do skončenia hlasovania zakázané zverejňovať výsledky volebných prieskumov. Ak sa konajú voľby vo dvoch dňoch, je zakázané zverejňovať výsledky volebných prieskumov až do skončenia hlasovania počas druhého dňa volieb.“

3. V § 30 sa odseky 13 a 14 vypúšťajú, odsek 15 sa označí ako odsek 13.

Čl. II

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Dôvodová správa

Všeobecná časť

Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v článku 26 zaručuje slobodu prejavu a právo na informácie ako prvé z politických práv. Podľa čl. 26 ods. 4 „Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.“

Zákon Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách do orgánov samosprávy obcí“) v § 30 vymedzuje spôsob vedenia predvolebnej kampane spôsobom, ktorý obmedzuje slobodu prejavu a slobodu šírenia informácií nad rámec dôvodov ustanovených v ústave.

Zákon o voľbách do orgánov samosprávy obcí v § 30 ods. 1 vymedzuje volebnú kampaň ako „činnosť politickej strany, nezávislého kandidáta, prípadne ďalších subjektov zameranú na podporu alebo slúžiacu na prospech kandidujúcej politickej strany alebo nezávislého kandidáta vrátane inzercie alebo reklamy prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania podľa odseku 4, hromadných informačných prostriedkov, 5a) plagátov alebo iných nosičov informácií“. Podľa § 30 ods. 2 „Kampaň sa začína 17 dní a končí sa 48 hodín pred začiatkom volieb. Vedenie kampane mimo určeného času je zakázané“.

Obmedzenie slobody prejavu a práva šíriť informácie je v tomto prípade uskutočnené zákonom, ako to vyžaduje ústava. V žiadnom prípade však nemožno preukázať, že takéto obmedzenie slobody prejavu a práva šíriť informácie v čase mimo volebnej kampane by bolo opatrením nevyhnutným na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti. Šírenie informácií zameraných na podporu kandidujúcej politickej strany alebo kandidáta nijako neohrozuje práva a slobody iných, bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie ani mravnosť. Neexistuje preto žiadny legitímny dôvod obmedzovať šírenie takýchto informácií na obdobie 17 dní až 48 hodín pred začiatkom volieb.

V praxi je ustanovenie o začiatku volebnej kampane často obchádzané a kandidáti šíria informácie o sebe aj pred oficiálnym začiatkom volebnej kampane. Takéto konanie síce nebýva priamo sankcionované a zákon ani neumožňuje sankcionovať porušovanie ustanovení o volebnej kampani s výnimkou sankcionovania elektronických médií (§ 30 ods. 15 zákona). Je však nevhodné, aby bolo zákonom stavané do polohy protizákonného konania také konanie, ktoré je iba uplatňovaním si jedného zo základných politických práv garantovaných ústavou.

Zákon o voľbách do orgánov samosprávy obcí stanovuje volebné moratórium 48 hodín pred začiatkom volieb. V § 30 ods. 11 uvádza, že „v čase 48 hodín pred začatím volieb a počas volieb je zakázané v rozhlasovom a televíznom vysielaní, v hromadných informačných prostriedkoch, v budovách, kde sídlia okrskové volebné komisie, a v ich bezprostrednom okolí vysielat' alebo zverejňovať informácie o politických stranách a nezávislých kandidátoch v ich prospech alebo v ich neprospech slovom, písmom, zvukom alebo obrazom.“ Toto obmedzenie sa týka iba niektorých foriem (cez masmédiá) a miest (v blízkosti okrskových volebných komisií) vedenia volebnej kampane a nevylučuje teda všetky formy volebnej kampane v čase volebného moratória. Je však svojim spôsobom nadbytočné, pretože § 30 ods. 2 zakazuje vedenie akejkoľvek kampane v čase mimo zákonom vymedzeného času volebnej kampane, teda aj v čase volebného moratória. Podobne ako v prípade obdobia pred začiatkom volebnej

kampane, neexistuje žiadny relevantný a legitímny dôvod pre zákaz volebnej kampane 48 hodín pred voľbami.

Na rozdiel od zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí zákon č. 333/2004 Z. z. o voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách do NR SR“) neobsahuje žiadne ustanovenie o volebnom moratóriu, ani zákaz vedenia volebnej kampane mimo zákonom vyhradené obdobie. Zákon o voľbách do NR SR tak na rozdiel od zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí nezasahuje do slobody prejavu a práva na šírenie informácií.

Zákon o voľbách do NR SR navyše ani neupravuje volebnú kampaň ako takú, ale iba vysielanie politickej reklamy v elektronických médiách a umiestňovanie volebných plagátov na miestach vyhradených obcou. V týchto prípadoch totiž existuje legitímny záujem na tom, aby podmienky vedenia volebnej kampane boli zákonom upravené. Elektronické médiá sú buď verejnoprávnymi médiami alebo vysielajú na základe udelenej licencie, ktorých počet je limitovaný. V druhom prípade ide o poskytovanie priestoru na prezentáciu kandidujúcich strán zo strany verejnej správy. Ostatné formy volebnej kampane nie sú zákonom o voľbách do NR SR regulované, nedochádza teda k žiadnemu protiústavnému obmedzovaniu slobody prejavu a práva na šírenie informácií.

Protiústavným je s najväčšou pravdepodobnosťou aj zákaz zverejňovania výsledkov predvolebných prieskumov verejnej mienky v období kratšom ako 7 dní pred voľbami (§ 30 ods. 12 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí). Ani na takéto obmedzenie práva šíriť informácie neexistuje žiadny legitímny a ústavou predpokladaný dôvod, pretože nepochybne nejde o opatrenie „*v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.*“

Účelom predloženého návrhu zákona je upraviť súčasné znenie zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí takým spôsobom, aby obmedzenia volebnej kampane nezasahovali do slobody prejavu a slobody šírenia informácií nad rámec dôvodov vymedzených v ústave.

Navrhované zmeny približujú úpravu podmienok volebnej kampane pred voľbami do orgánov samosprávy obcí k úprave obsiahnutej v zákone o voľbách do NR SR. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky obsahuje zámer pripraviť volebný kódex „*s cieľom priniesť prehľadnosť, zjednotenie terminológie a jednotnú úpravu niektorých ustanovení súčasných volebných zákonov*“. Predkladaný návrh zákona nemá ambíciu upraviť problematiku volieb do orgánov samosprávy obcí komplexne. Vzhľadom na skutočnosť, že voľby do orgánov samosprávy obcí boli vyhlásené na 27. novembra 2010, nezasahuje do existujúcich volebných pravidiel a podmienok volebnej súťaže, dotýka sa iba tých ustanovení zákona, ktoré zasahujú do slobodného šírenia informácií nad rámec dôvodov uvedených v ústave.

Návrh zákona nebude mať priamy dopad na verejné rozpočty, neprináša nárok na pracovné sily a nemá vplyv na zamestnanosť a tvorbu pracovných miest, na životné prostredie, ani na podnikateľské prostredie.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, jej zákonmi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1

Navrhuje sa pre účely zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí zúžiť definíciu volebnej kampane upravenej zákonom len na vysielanie politickej reklamy a umiestňovanie volebných plagátov na miestach vyhradených obcou. Tieto dve formy volebnej kampane sú upravené aj zákonom o voľbách do NR SR. Iných foriem vedenia volebnej kampane by sa navrhovaná právna úprava nemala týkať a nemalo by dochádzať k zasahovaniu do slobodného šírenia informácií. Začiatok zákonom upravenej volebnej kampane sa navrhuje ponechať na 17 dní pred voľbami, vypúšťa sa však koniec volebnej kampane (v súčasnosti 48 hodín pred začiatkom volieb), ako aj zákaz vedenia volebnej kampane mimo zákonom vymedzeného času.

K bodom 2 a 3

Návrh zákona sa nedotýka súčasnej úpravy vysielania politickej reklamy pred voľbami (§ 30 odseky 3 až 9). Navrhuje sa upraviť umiestňovanie volebných plagátov na miestach vyhradených obcou tak, aby zákon neobsahoval formuláciu, že plagáty a iné nosiče informácií možno na verejných priestranstvách umiestňovať len na miestach vyhradených obcou, keďže plagáty a iné nosiče informácií sú na verejných priestranstvách umiestňované aj na súkromných plochách, do čoho by nemal zákon zasahovať. Obciam sa ponecháva povinnosť všeobecne záväzným nariadením vyhradiť miesta, na ktoré možno 17 dní pred voľbami umiestňovať plagáty a iné nosiče informácií.

Navrhuje sa zo zákona vypustiť volebné moratórium spočívajúce v zákaze volebnej kampane 48 hodín pred začiatkom volieb. Zákaz volebnej kampane sa obmedzuje len na budovy, v ktorých sú umiestnené okrskové volebné miestnosti, a to len počas volieb.

Navrhuje sa vypustiť zákaz zverejňovať výsledky predvolebných výskumov v čase kratšom ako 7 dní pred voľbami. Ponecháva sa zákaz zverejňovania volebných prieskumov v deň volieb do skončenia hlasovania.

Navrhuje sa vypustiť zákaz poskytovania informácií o priebehu a čiastkových výsledkoch volieb do podpísania zápisnice o výsledku hlasovania členmi volebných komisií.

K čl. II

Navrhuje sa stanoviť účinnosť zákona dňom zverejnenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Termín účinnosti je zdôvodnený krátkosťou času medzi predpokladaným nadobudnutím účinnosti zákona a dňom konania volieb do orgánov samosprávy obcí. Napriek krátkosti času nehrozia pri uplatňovaní zákona žiadne problémy, pretože navrhovaný zákon nestanovuje kandidujúcim politickým stranám, nezávislým kandidátom, volebným komisiám, obciam, ani iným orgánom verejnej správy, či iným fyzickým alebo právnickým osobám žiadne nové povinnosti a obmedzenia nad rámec súčasnej právnej úpravy, práve naopak – niektoré z existujúcich obmedzení, zákazov a povinností odstraňuje.

DOLOŽKA ZLUČITEĽNOSTI **právneho predpisu s právom Európskej únie**

1. Predkladateľ právneho predpisu: poslanci Národnej rady Slovenskej republiky
2. Názov návrhu právneho predpisu: Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov
3. Problematika návrhu právneho predpisu:
 - a) nie je upravená v práve Európskej únie.
 - b) nie je obsiahnutá v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie.

Vzhľadom na to, že problematika návrhu zákona nie je upravená v práve Európskej únie, je bezpredmetné vyjadrovať sa k bodom 4., 5. a 6.

DOLOŽKA VYBRANÝCH VPLYVOV

A.1. Názov materiálu:

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov

A.2. Vplyvy:

	Pozitívne*	Žiadne*	Negatívne*
1. Vplyvy na rozpočet verejnej správy		X	
2. Vplyvy na podnikateľské prostredie – dochádza k zvýšeniu regulačného zaťaženia?		X	
3. Sociálne vplyvy – vplyvy na hospodárenie obyvateľstva, -sociálnu exklúziu, - rovnosť príležitostí a rodovú rovnosť a vplyvy na zamestnanosť		X	
4. Vplyvy na životné prostredie		X	
5. Vplyvy na informatizáciu spoločnosti		X	

* Predkladateľ označí znakom x zodpovedajúci vplyv (pozitívny, negatívny, žiadny), ktorý návrh prináša v každej oblasti posudzovania vplyvov. Návrh môže mať v jednej oblasti zároveň pozitívny aj negatívny vplyv, v tom prípade predkladateľ označí obe možnosti. Bližšie vysvetlenie označených vplyvov bude obsahovať analýza vplyvov. Isté vysvetlenie, či bilanciu vplyvov (sumárne zhodnotenie, ktorý vplyv v danej oblasti prevažuje) môže predkladateľ uviesť v poznámke.